

Javaslat

a

M e z ő t ú r i f a z e k a s s á g

**Hungarikumok Gyűjteményébe
történő felvételéhez**

Készítette:

Túri Fazekas Múzeum-Pusztai Zsolt muzeológus, fazekas

..... (aláírás)

Mezőtúr, 2016. szeptember 2.

I. A JAVASLATTEVŐ ADATAI

1. A javaslatot benyújtó (személy/intézmény/szervezet/vállalkozás) neve:

Túri Fazekas Múzeum – Pusztai Zsolt muzeológus, fazekas, a múzeum vezetője

2. A javaslatot benyújtó személy vagy a kapcsolattartó személy adatai:

Név: **Pusztai Zsolt**

Levelezési cím: **5400 Mezőtúr, Bajcsy-Zsilinszky E. út 41. (A Túri Fazekas Múzeum címén.)**

Telefonszám: **0656/350 174; 06 30/315 16 27**

E-mail cím: **fazekasmuzeum@gmail.com**

II.

A NEMZETI ÉRTÉK ADATAI

1. A nemzeti érték megnevezése

Mezőtúri fazekasság

2. A nemzeti érték szakterületenkénti kategóriák szerinti besorolása

agrár- és élelmiszergazdaság

egészség és életmód

épített környezet

ipari és műszaki megoldások

x kulturális örökség

sport

természeti környezet

turizmus és vendéglátás

3. A nemzeti értéket tartalmazó értéktár megnevezése

Települési Értéktár - Mezőtúr

Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Értéktár

Magyar Értéktár

4. A nemzeti érték rövid, szöveges bemutatása, egyedi jellemzőinek és történetének leírása

A Nagykunság déli részén található Mezőtúr a 19. század utolsó harmadára, az egész történeti Magyarországot tekintve, az egyik legnagyobb fazekas központtá fejlődött, csak Hódmezővásárhely előzte meg, ami a műhelyek számát illeti. Ezekben a műhelyekben több

száz korongos és virágzó (díszítő) dolgozott, és a mezőtúri edények a vásározó fazekasok, illetve a kereskedők révén az ország távoli pontjaira is eljutottak. A túri edény keresett árucikk volt a piacokon. A vásárlók praktikusságuk, jó minőségük és esztétikus megjelenésük miatt kedvelték az egyszerű köcsögöket, szilkéket, a fehér vagy sárga alapú, mívesen kikorongozott, gazdagon díszített mázas korsókat, lisztesbődönöket, kantákat.

Mielőtt ez az aranykor, vagy klasszikus kor beköszöntött volna, a település fazekasai már sok száz éve készítettek az itteni agyagból edényeket, kályhacsempéket. Levéltári adatokból, régészeti leletekből tudható, hogy a középkori Mezőtúron már korongoztak és égettek cserépedényt, voltak késői utódjaikhoz nagyon hasonló égetőkatlanok. Ezek a korai fazekasáruk még szinte mind mázatlan ún.: feketekerámiák. Fekete és szürke falukra nagyon egyszerű, kavicsal csiszolt vonalak, spirálok, körök, esetleg igen stilizált növények kerültek mint díszítőelemek. A nagyobb méretű edények falát rátétes abroncsokkal tették szebbé és erősebbé.

Valószínű, hogy a középkori kézművesek már valamiféle céhes formában dolgoztak, az viszont bizonyos, hogy a 18. század végén a mezőtúri korsósok kiváltságlevelet kaptak, majd ez a „Céh Forma Társaság” a 19. század elején a kiváltságait bővítette és azt meg is erősítette.

Mezőtúr a 18-19. században erős és jelentős város volt. Vására, amely a debrecenivel vetekedett, és a nagyállattartás, valamint később a gabonatermesztés jelentős bevételt hozott a város lakóinak, illetve szinte kikövetelte az iparos mesterségek jelenlétét és azok magas színvonalát. Több tucat mészáros, hentes, csizmadia, szücs, szabó, kádár, kerékgyártó dolgozott a településen, egyre több lett a fazekas is, komoly iparos réteg alakult ki. Mindnyájuk munkájára szükség volt, hiszen a fejlődő, gazdagodó és polgárosodó nagykunsgái ember igénye eltartotta ezen szakmák művelőit. Az itt élők polgárosodásához hozzájárult a híres református kollégium is, ahol a nagykun városok értelmiségének színéjára tanult.

Ebben a pezsgő életű városban, ezzel a társadalmi háttérrel kezdett az 1830-as évek végén a többi szakma közül kiemelkedni a fazekasság.

Az első fontos lépés a mázas kerámia nagy mennyiségben való készítése volt. A mezőtúriak ismerték a mázakat, használták is, de a Hódmezővásárhelyről Mezőtúrra költözött céhes társaktól tanulták meg annak minden fortélyát.

A mázak előbb egyszerű zöld, barna, sárga színűek voltak, azokat általában kevés írókás díszrel tették érdekesebbé. Ahogy haladunk előre a korban, a színek egyre hangsúlyosabbak lettek, a díszítmények szó szerint kivirágoztak, ahogy a műhelyek egyre jobban elsajátították az új technikákat, az új anyagokkal való munkát.

A formákról elmondható, hogy a mezőtúri stílus, azaz a nagyöblűre, büszke állásúra kikorongozott edény ekkor nyerte el végső formáját, és ezek a jellemzők a mai napig, a 21. századig megmaradtak.

Természetesen a kerámiakészítés felfutásának a keresleten kívül volt még egy nagyon fontos alapja: a szinte korlátlan mennyiségben rendelkezésre álló, korongozáshoz (és téglagyártáshoz) kiválóan alkalmas agyag. Ahogy a legtöbb síkvidéken lévő fazekas központban, Mezőtúron is vörösre égő, nem tűzálló agyagot bányásztak a városon belül és annak határában.

Az 1870-es években az addig jellemzően fehér alapszínű mezőtúri mázas edény megváltozott. Az uralkodó szín a sárga lett, melyet az Arad szomszédságában lévő Dud község bányájából szállított földfesték színétől a „dudi sárga” színtől kapott az edény.

A sárga alapra fekete írókás virágmintákat, növényi leveleket írtak, melyeket zölddel, pirossal (tégla színű), kékkel és fehérrel töltögetnek ki. Ebben az időszakban a szinte elmaradhatatlan edénydísz még a három nemzeti szín, amelyek minden nagyobb edényen megjelentek.

A mezőtúriak legfontosabb edénytípusa a korsó volt. A fazekas szakember elterjedtebb elnevezése a városban a *korsós*, hiszen minden műhely készítette a *vizeskorsókat*, *aratókorsókat*, *csörgőkorsókat*, a legművesebb, legnagyobb szakmai tudást igénylő *csárdáskorsókat*. (Azt tartották, hogy ezeket a csupadisz, nagyon kecses és elég drága edényeket már csak akkor veszik le a polcról, a szekrény tetejéről, amikor csárdást járnak, azaz valamilyen ünnep van a családban, a közösségben.)

Az 1890-es évek elején a sok kiváló mester közül emelkedett ki máig hatóan *Badár Balázs* fazekas - vagy ahogyan később nevezte magát: *műfazekas*.

Badár előbb megtanulta a hagyományos kerámiakészítés technikáját, a túri formákat, díszítményeket, majd saját tehetsége szerint elkezdte kora képző-és iparművészeti irányzatainak stílusában azokat alkalmazni. Műhelye tehát egy hagyományos fazekasműhely, de munkái már nem az egyszerű konyhai edények, hanem a parasztpolgár házának, a polgár és arisztokrata szalonjának díszei voltak.

Kiváló rajzkészsége és korongos tudása már korai munkáin is megmutatkozott és az elismerések nem is maradtak el: az 1890-es aradi iparkiállítás elismerő oklevele után hazai és külföldi kiállítások sokaságán nyert nagydíjakat. A magyar Millennium idején már ismert mester, a királyi pár kitüntette, vásárolt is tőle. 1900-ban Párizsban a nemzetközi kiállításon számtalan külföldi hívet szerzett magának egészen magas színvonalú, polgárházak bútoraihoz tervezett díszkerámia-kollekciójával.

Badár-kerámiát birtokolni rang volt, és a minőséget garantált a mester, amikor az edény aljára rákarcolta a nevét. 1939-ben bekövetkezett haláláig elkészült sok ezer kerámiája és a máig fennmaradt darabok bizonyítják, hogy kivételes alkotó tette világhírűvé a túri fazekasságot.

Míg a Badár-műhely munkáit néha hónapokra előre kellett megrendelni, addig az 1900-as évek elejére a mezőtúri fazekasműhelyek egy része bezárt, egy hosszú, néha nagyon nehéz időszakokkal terhelt válság következett. A gyáripari kerámia és a zománcos lemezárú kiszorította a kézműipari kerámiát. A világháborúk zavaros időszakai ugyancsak kedvezőtlenül hatottak a kézműipar minden ágára, így a korsósok megélhetése is igen bizonytalanra vált.

Ez a válság eltartott az 1950-es évek elejéig, amikor a fazekas szakemberek egy része önként, egy része kényszer hatására belépett a szövetkezetbe, ahol már közösen dolgoztak a meghatározott tervek alapján.

A Fazekas Szövetkezetben egyszerre készítették az álnépies gyári tömegárút, és a kézzel készülő, jó minőségű, valódi esztétikai értéket képviselő kerámiát. A piacszerzéssel, kereskedelemmel járó gondok megoldódtak, a szocialista ország piaci szinte korlátlanul vették fel az értékes és az értéktelen készárút. Később Nyugat-Európába és az Egyesült Államokba is szállították az itt készülő használati-és díszárukat.

A Szövetkezet talán legnagyobb érdeme, hogy az 1970-es évek elejére az idős, nagy tudású mesterektől tanult fiatalokból az ország egyik legjobb tervező-alkotó gárdáját alakította ki, akik a mai napig is meghatározó személyiségei a mezőtúri és a magyarországi fazekas és kerámikus alkotóközösségeknek.

A Szövetkezet már mint Kft. az ezredfordulón után bezárta kapuit, az ott dolgozók egy része saját műhelyében önálló vállalkozóként kezdett el dolgozni, de sajnos sokan teljesen elszakadtak szakmájuktól, a kerámiakészítéstől.

Jelenleg a városban tíz önálló fazekasműhely dolgozik. A mai alkotók nagy sikere, hogy 2009-ben a mezőtúri fazekasság a Szellemi Kulturális Örökség magyar nemzeti listájának része lett, valamint a Magyar Értéktárba is bekerült, ezzel is erősítve a városban ma is erős hagyománytiszteletet és a kézműves örökség védelmét.

A Túri Fazekas Múzeum országosan is jelentős kiállításán túl a kerámiaművesség igen értékes darabjai tekinthetők meg a 2016-ban megnyílt Draskovits Kerámiagyűjteményben. A Badár Emlékház és Műhely élő műhely formájában mutatja be a kerámiák készítését, valamint a Kun Zsigmond Néprajzi Gyűjtemény több mint 1000 tárgya közül 150-160 darab a túri fazekasok munkái.

5. Indoklás a Hungarikumok Gyűjteményébe történő felvétel mellett

A 19. század elejétől Mezőtúr meghatározó kézműves-iparos mestersége a fazekasság. Az 1870-es években használati tárgyaikkal, majd a századforduló környékén pedig leginkább Badár Balázs munkássága révén országos ismertségre tett szert a helyi kerámiaműves kultúra.

Formaviláguk, díszítményeik, technikai megoldásaik egyedivé, más központok termékeivel össze nem téveszthetővé tették a kerámiákat.

A 20. században több válság ellenére a szakma fejlődött, iskolájában, a kis műhelyekben generációk tanultak, sajátították el a szakmát. A magyar fazekas és keramikus társadalom legjobbjai tanultak itt, akik meghatározói a kortárs kerámiaművészetnek.

A hagyományörzés mellett fontos kiemelni, hogy igen sok család megélhetését biztosította és biztosítja ma is a fazekak, tálak, díszárúk készítése. Jelenleg egy tucat önálló műhely működik a városban.

A szakma továbbélése és továbbfejlődése érdekében már így is több lépés történt, de a Hungarikumok Gyűjteménybe való felvétel még szélesebb körben is ismerté tenné a magyar kézművesség ezen ágának értékeit.

6. A nemzeti értékkel kapcsolatos információt megjelenítő források listája (bibliográfia, honlapok, multimédiás források)

Szakirodalom-jegyzék

Bellon Tibor

1979

Nagykunság. Budapest

- Csukás Mihály**
1925 **A Mezőtúri Ipartestület és a régi Mezőtúri Ipartársulat története. Mezőtúr.**
- Csupor István**
2010 **Az Alföld népi kerámiaművészete. A Kárpát-medence kerámiaművészete III. kötet. Budapest. Novella kiadó.**
- Csupor István – Csuporné Angyal Zsuzsa**
1998 **Fazekaskönyv. Budapest. Planétás kiadó.**
- Domanovszky György**
1942 **Népi fazekasság. Budapest.**
1973 **Magyar népi kerámia. Budapest.**
- Fodor Zoltán**
1968 **Oklevéltár Mezőtúr város történetéhez. 1205-1864. Kézirat. Mezőtúr.**
- Fodor Zoltán - Fodor Zsigmond**
1978 **Mezőtúr város története. (896-1944) I. köt. Mezőtúr.**
- Füvessy Anikó**
1987 **Fazekasság. In.: Szabó László-Bellon Tibor (szerk.): Szolnok megye népművészete. Budapest. pp. 375-421.**
- Gáspár Gyula**
1935 **A Mezőtúri Ipartestület ötvenéves története és alapszabálya. Mezőtúr**
- Gombás István**
1982 **Mezőtúr településföldrajza. Mezőtúr.**
- Gulyás Éva - Szabó László**
1979 **Mezőtúr fazekassága. Kiállításvezető. Mezőtúr.**
1982 **Mezőtúri kerámia. Kiállításvezető. Mezőtúr.**
- Györffy István**
1942 **A néphagyomány és a nemzeti művelődés. Budapest.**
- Györffy Lajos**
1973 **Feliratos butellák a Túrkevei Múzeumban. Szolnok Megyei Múzeumok Évkönyve. Szolnok, pp. 205-214.**
- István Erzsébet**
1987 **Magyar népi kerámiák. Kiállításvezető. Budapest.**

Kiss István

1955 A mezőtúri agyagipar. Kézirat. EA. 9710.

Kresz Mária

é. n. Virág és népművészet. Budapest.

1960 Fazekas, tálas, korsós. Ethnographia LXXI. pp. 297-379.

1961 Magyar népi cserépedények. Néprajzi Értesítő XLIII. pp. 141-170.

1970 A Néprajzi Múzeum 1967-68. évi tárggyűjtése. A kerámiagyűjtemény gyarapodása. Néprajzi Értesítő LII. pp. 118-125., 160-163.

1976 Népi és népies törekvések a mezőtúri fazekasság történetében. In.:

Andrásfalvy Bertalan és Sipos Zsuzsanna (szerk.): A népművészet tegnap és ma. A Magyar Néprajzi Társaság Vándorgyűlése, Pécs, 1976. szept. 23-26. Budapest.

1978 Mezőtúr fazekassága 1813-1914. Kiállítás a Néprajzi Múzeumban. Kiállításvezető. Budapest.

1991/a Magyar fazekasművészet. Budapest-Noví Sad.

1991/b Agyagművesség. In: Domonkos Ottó-Nagybákay Péter (szerk.) Magyar Néprajz III. Kézművesség. Budapest. pp. 524-600

Massányi József

1941 Mélyből a magasba... Badár-karcolatok. Mezőtúr.

Molnár Ilona

1933 Mezőtúr fazekasipara. Kézirat. EA. 4057.

Nagybákay Péter

1978 Magyarországi fazekas cégpecsétek. Ethnographia LXXXIX. pp. 244-263

Nagy Molnár Miklós

1992 Adatok a mezőtúri fazekasság Gömör megyei kapcsolataihoz. In: Viga Gyula (szerk.): Kultúra és tradíció II. Miskolc, pp.731- 736.

1994 A mezőtúri fazekasok céhszervezete. In: Folklor és etnográfia 85. Debrecen, pp. 291-304.

1994 A mezőtúri fazekasság emberalakú edénytípusai. In: Bagi Gábor (szerk.): A szülőföld szolgálatában. Tanulmányok a 60 éves Fazekas Mihály tiszteletére. Szolnok, pp. 217-224.

1995 A „túri” korsó. In: Ujváry Zoltán (szerk.): Tanulmányok és közlemények a 60 éves Tálás László tiszteletére. Debrecen-Szolnok, pp. 303-308

1996 Fazekasok a Mezőtúri Ipartestületben. In: T. Bereczki Ibolya-Gulyás Katalin (szerk.): Múzeumi Levelek 73-74. pp. 137-142

1997 A mezőtúri fazekasság stíluskorszakai. In: Tisicum. A Jász-Nagykunság-Szolnok Megyei Múzeumok Évkönyve 10. Szolnok, 1997. pp.

229-242

2007 Népi kerámia a Nagykunságban. Karcag. Karcag Város Önkormányzata.

K. Sebestyén János

1956 A mezőtúri fazekasság múltja és jelene. A Néprajzi Múzeum Adattárának Értesítője. 1956/1-2. szám, pp.78-81.

Pusztai Zsolt

2014 Sárarany. Mezőtúr. Mezőtúri Közművelődési és Sport KN. Kft.

Soós Imre - Szabó László

1978 Mezőtúr. In: Tóth Tibor (szerk): Adatok Szolnok megye történetéből. I. kötet. Szolnok.

Szabadfalvi József

1986 A magyar fekete kerámia. Budapest.

Szabó László

1987/a Mezőtúr történeti fejlődésének főbb sajátosságai. In: Nagy Molnár Miklós (szerk.): Mezőtúr helye az Alföld népi kultúrájában. Szolnok, pp. 1-4

1987/b Henger alakú bödön Mezőtúrról. In: Turóczy Istvánné – T. Bereczki Ibolya (szerk.) Múzeumi Levelek, 55-56. Szolnok.

P. Szalay Emőke

1993 Mezőtúri kerámia a Déri Múzeumban. In: Debreceni Déri Múzeum Évkönyve 1991. pp. 225-264.

Vörös István

1911 A mezőtúri céhek élete. Szentgotthárd.

Honlapok (válogatás)

http://mezotur.hu/index.php?option=com_content&view=article&id=23&Itemid=110

http://szellemikulturalisorokseg.hu/index0.php?name=0_mezoturi_fazekassag

http://www.jnszm.hu/feltolt/File/galoa-2015/Mezotur_PusztaiZsolt.pdf

<http://www.jnszm.hu/megyei-ertektar>

<http://www.hungarikum.hu/hu/hungarikumok>

http://netfolk.blog.hu/2013/04/15/a_szellemi_kulturalis_orokseg_nemzeti_jegyzeken_6_a_mezoturi_fazekassag

<https://www.youtube.com/watch?v=j5-3l6E30pQ>

http://www.museum.hu/muzeum/456/Turi_Fazekas_Muzeum

<http://www.jaszkapitanyoknyomaban.hu/site/index.php?f=0&p=121&e=321>

http://www.tanyamuzeum.hu/magyar/oldalok/turi_fazekas_muzeum/

<https://www.youtube.com/watch?v=uSdvPa8Mg4Q>

<http://itthon.hu/eszakalfold/muzeumok/-/netaview/43091/turi-fazekas-muzeum-es-kun-zsigmond-gyujtemeny;jsessionid=A7A057ED4805447DD046A0F3452A56AB>

http://www.mezotur.hu/index.php?option=com_content&view=article&id=902:programok-es-dijak-beszamolov-badar-balazs-oroszagos-fazekas-palyazat-esemenyeirol&catid=19&Itemid=153

http://www.nmi.hu/?controller=database&action=show_news&id=4092&language=hu_HU
K

7. A nemzeti érték hivatalos weboldalának címe:

www.mezotur.hu

[www.facebook.com/Turi Fazekas Múzeum](https://www.facebook.com/Turi-Fazekas-Muzeum)

Mellékletek

**Polgármesteri támogató nyilatkozat és helyi értéktári döntés a
mezőtúri fazekasság a Hungarikumok Gyűjteményébe való jelöléséről**

16/2014.(IV.15.) MTÉBH h a t á r o z a t

Tárgy: „A városunkban élő Népművészet Mestere és Népi Iparművész címmel rendelkezők munkássága” Szolnok Megyei Jogú Város települési értéktárba történő felvétele

A Mezőtúri Települési Értéktár Bizottság (továbbiakban: Bizottság) megtárgyalta a fenti tárgyú előterjesztést és az alábbi döntést hozta:

1. A Bizottság megvizsgálta „A városunkban élő Népművészet Mestere és Népi Iparművész címmel rendelkezők munkássága” a települési értéktárba történő felvételére vonatkozó kérelmet, mely alapján megállapította, hogy az megfelel a nemzeti értékek kategóriának.
2. A Bizottság a fenti számú határozatával „A városunkban élő Népművészet Mestere és Népi Iparművész címmel rendelkezők munkássága” felveszi a települési értéktárba.
3. A Bizottság kezdeményezi, hogy a tárgyban megfogalmazott nemzeti értéket vegyék fel a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Értéktárba is.

„A mezőtúri fazekasság”

Szabó András: Mezőtúr Város Önkormányzata nevében Herczeg Zsolt polgármester tisztelettel kéri a bizottság támogatását arra vonatkozóan, hogy a túri fazekasság a hungarikum bizottság által elfogadott hungarikumnak minősülő nemzeti értékeket tartalmazó jegyzékére felkerüljön. Mezőtúron a XIX. század közepétől kiemelkedett a fazekasság. A múltból megörökölt hírnevét és a magyar kézművesség történetében elfoglalt jelentős helyét megőrizve ma is él és folyamatosan fejlődik. 2009-ben a szellemi kulturális örökség magyar nemzeti listájának része lett. Városunkban a helyi turizmus is alapvetően erre a kultúrára épül. Mindezek alapján Mezőtúr Város Önkormányzata javasolja, hogy a túri fazekasság a hungarikumok jegyzékére is felkerüljön, ezzel is erősítve a városban ma is erős hagyománytiszteletet.

A bizottság támogatja a kérelmet és 5 igen szavazattal – egyhangúlag – az alábbi határozatot hozta:

17/2014.(IV.15.) MTÉBH h a t á r o z a t

Tárgy: „A mezőtúri fazekasság” Hungarikum jegyzékre történő felvétele

A Mezőtúri Települési Értéktár Bizottság (továbbiakban: Bizottság) megtárgyalta a fenti tárgyú előterjesztést és az alábbi döntést hozta:

1. A Bizottság egyetért és támogatja a Polgármester úr által megfogalmazott kezdeményezést, hogy a tárgyban megfogalmazott nemzeti értéket vegyék fel az Országos Hungarikumok jegyzékére is. Ennek indoklását a melléklet tartalmazza.

„A Badár-család munkássága, kerámiáik”

A bizottság 5 igen szavazattal – egyhangúlag – az alábbi határozatot hozta:

18/2014.(IV.15.) MTÉBH h a t á r o z a t

Tárgy: „A Badár-család munkássága, kerámiáik” Szolnok Megyei Jogú Város települési értéktárba történő felvétele

3. A Bizottság kezdeményezi, hogy a tárgyban megfogalmazott nemzeti értéket vegyék fel a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Értéktárba is.

„A Túri Fazekas Múzeum és a Badár Emlékház és Műhely épülete, gyűjteményei”

A bizottság 5 igen szavazattal – egyhangúlag – az alábbi határozatot hozta:

14/2014.(IV.15.) MTÉBH h a t á r o z a t

Tárgy: „A Túri Fazekas Múzeum és a Badár Emlékház és Műhely épülete, gyűjteményei” Szolnok Megyei Jogú Város települési értéktárba történő felvétele

A Mezőtúri Települési Értéktár Bizottság (továbbiakban: Bizottság) megtárgyalta a fenti tárgyú előterjesztést és az alábbi döntést hozta:

1. A Bizottság megvizsgálta „A Túri Fazekas Múzeum és a Badár Emlékház és Műhely épülete, gyűjteményei” a települési értéktárba történő felvételére vonatkozó kérelmet, mely alapján megállapította, hogy az megfelel a nemzeti értékek kategóriának.
2. A Bizottság a fenti számú határozatával „A Túri Fazekas Múzeum és a Badár Emlékház és Műhely épülete, gyűjteményei” felveszi a települési értéktárba.

„A Kun Zsigmond Néprajzi Gyűjtemény”

A bizottság 5 igen szavazattal – egyhangúlag – az alábbi határozatot hozta:

15/2014.(IV.15.) MTÉBH h a t á r o z a t

Tárgy: „A Kun Zsigmond Néprajzi Gyűjtemény” Szolnok Megyei Jogú Város települési értéktárba történő felvétele

A Mezőtúri Települési Értéktár Bizottság (továbbiakban: Bizottság) megtárgyalta a fenti tárgyú előterjesztést és az alábbi döntést hozta:

1. A Bizottság megvizsgálta „A Kun Zsigmond Néprajzi Gyűjtemény” a települési értéktárba történő felvételére vonatkozó kérelmet, mely alapján megállapította, hogy az megfelel a nemzeti értékek kategóriának.
2. A Bizottság a fenti számú határozatával „A Kun Zsigmond Néprajzi Gyűjtemény” felveszi a települési értéktárba.
3. A Bizottság kezdeményezi, hogy a tárgyban megfogalmazott nemzeti értéket vegyék fel a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Értéktárba is.

„A városunkban élő Népművészet Mestere és Népi Iparművész címmel rendelkezők munkássága”

A bizottság 5 igen szavazattal – egyhangúlag – az alábbi határozatot hozta:

K i v o n a t

a Mezőtúri Települési Értéktár Bizottság 2014. április 15-én megtartott ülésének jegyzőkönyvéből

17/2014.(IV.15.) MTÉBH h a t á r o z a t

Tárgy: „A mezőtúri fazekasság” Hungarikum
jegyzékre történő felvétele

A Mezőtúri Települési Értéktár Bizottság (továbbiakban: Bizottság) megtárgyalta a fenti tárgyú előterjesztést és az alábbi döntést hozta:

1. A Bizottság egyetért és támogatja a Polgármester úr által megfogalmazott kezdeményezést, hogy a tárgyban megfogalmazott nemzeti értéket vegyék fel az Országos Hungarikumok jegyzékére is.

Mezőtúr, 2014. április 15.

Szabó András
Szabó András
elnök

TÁMOGATÓ NYILATKOZAT
A
MEZŐTÚRI FAZEKASSÁG
HUNGARIKUMOK LISTÁJÁRA VALÓ FELVÉTELEHEZ

Alulírott aláírással igazolva nyilatkozom, hogy a mezőtúri fazekasság Hungarikumok listájára való felvételét t á m o g a t o m.

Indoklás:

A mezőtúri fazekasság a 19. század első évtizedeitől kezdve meghatározó eleme mind Mezőtúr, mind a Nagykunság, mind az Alföld, valamint a magyarországi tárgyalkotó népművészet-kultúrának.

Jelentőségénél fogva meghatározta és meghatározza Mezőtúr kifelé sugárzott képét, illetve igen jelentős hatással van az itt élők identitására.

Az elmúlt években városunk a „Kerámia fővárosa” szlogennel, a Badár-család munkásságát bemutató és azt népszerűsítő programokkal és fejlesztésekkel igyekezett ezt a kultúrát ápolni és a szélesebb körben megismertetni. Ezen törekvéseink alapja, hogy a fazekasság élő hagyomány nálunk, a dolgozó 10 műhely, a közgyűjtemények sok ezer tárgya bizonyítja ezt.

Véleményem szerint a magyar kultúrán belül a mezőtúri fazekasság jelentősége olyan, amely kiérdemli a Hungarikumok Gyűjteményébe való felvételt. Ez segíthet majd a továbbfejlődésben és a hagyományok továbbélésében.

Mezőtúr, 2016. május 16.

Név (nyomtatott betűkkel): HECZEG ZSOLT.....

Titulus: DOLGAMESTER.....

Lakhely: 5400, MEZŐTÚR, VIII. UTCA 38......

Aláírás: .....

[Megye](#)
[Közgyűlés](#)
[Hivatal](#)
[Közérdekű adatok](#)

[Kezdőoldal](#) » [Megyei Értéktár](#)

[A megye települései](#)
[Képgaléria](#)

[Bizottsági meghívók](#) | [Jogszabályok, SZMSZ](#) |
[Megyei Értéktár](#) | [Nemzeti értékeink](#)
[párhuzamának alapjai c. konferencia - 2015.03.20.](#)

Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Értéktárba
felvett értékek
(2016. január 13-ai állapot):

1. Karcagi birkapörkölt - *Hungarikum*
2. Mezőtúri fazekasság - *Magyar Értéktár*

3. Népművészet mestere díj kitüntetettjeinek tudása és tevékenysége - *Magyar Értéktár*
4. [Mira gyógyviz](#) - *Tiszajenő*
5. [Szolnoki Művésztelep](#) - *Szolnok*
6. [Karcagi ferdinánd](#) - *Karcag*
7. [Szolnoki Gulyásfesztivál](#) - *Szolnok*
8. [Korda testvérek életműve](#) - *Türkeve*
9. [Dr. Balogh János életműve](#) - *Türkeve*
10. [Kevi Juhászfesztivál](#) - *Türkeve*
11. [Kevi birkanaprikás](#) - *Türkeve*
12. [Finta testvérek életműve](#) - *Türkeve*
13. [Kunhimzés](#) - *Karcag*
14. [Karcagi keletkutatók életműve](#) - *Karcag*

Vállalkozás-ösztönzés

Kattintson a térképre a vállalkozások megtekintéséhez.

Akadálymentes
VÁLTOZTATÁS

ORSZÁGGYŰLÉSI VÁLASZTÁS 2014

ÖNKORMÁNYZATI VÁLASZTÁS 2014

EURÓPAI PARLAMENTI VÁLASZTÁS 2014

TERVEZÉS
2014-2020

FEJLESZTÉS
2014-2020

- ◀ Kezdőoldal
- ▶ Hírek, események
- ▶ Köszöntő
- ▶ Nemzetközi kapcsolatok
- ▶ Pályázatok
- ▶ Megyei foglalkoztatási paktum
- ▶ Nemzetiségi Önkormányzat
- ▶ Fejlesztési dokumentumok
- ▶ Állásajánlatok
- ▶ Területfejlesztési Ügynökség
- ▶ Tisza-tó Fejlesztési Tanács
- ▶ Turisztikai információk
- ▶ "Alföld Szíve" TTE
- ▶ Partnerek vagyunk! pályázat
- ▶ Vállalkozásösztönzés
- ▶ Sajtószoba
- ▶ Megyei Értéktár
- ▶ Hasznos linkek
- ▶ Galéria
- ▶ Hírarchiyum

Promóciós film

**ONLINE PÁLYÁZATI
ADATKEZELŐ MODUL**
TÁMOP-7.2.1-11/K-2015-0007.

SZOLJON.hu
A SZOLNOKI JÁSZOK ONLINE

15. [Kósa Károly szolnok-tisza.blogspot.hu honlapja - Szolnok](#)
16. [Magyar cimbalom - Szolnok](#)
17. [Vérszeghy Ferenc Könyvtár helyi történeti gyűjteménye - Szolnok](#)
18. [Tiszavirág - Szolnok](#)
19. [Szolnoki Repüléstörténeti Kiállítóhely - Szolnok](#)
20. [Mezőtúr környékének holtág-rendszere - Mezőtúr](#)
21. [Hortobágy: Berettyó hármas zsálp és árvízkapu - Mezőtúr](#)
22. [Földikutyá populáció - Mezőtúr](#)
23. [Berekszárdi gyógyviz - Berekszárd](#)
24. [Nagykun Legénybot - Kunhegyes](#)
25. [Veti csipke - Abádszalók](#)
26. [Nagykun Kerületi Ház - Kunszentmárton](#)
27. [Szeőke Izabella festményei - Kunszentmárton](#)
28. [Magyar Szarka Keringő, Diszposztó, Szolnoki Keringő galambfajták - Törökszentmiklós](#)
29. [Méteres paprikás kolbász - Kunhegyes](#)
30. [TIKEVIR - Tisza-Körösvölgyi Együttműködő Vizgazdálkodási Rendszer - Szolnok](#)
31. [Jászsági nyári szarvasgomba - Jászszentandrás](#)
32. [Jászszentandrás IPA park - Jászszentandrás](#)
33. [Kevi Lakodalmi Pécet - Túrkeve](#)
34. [Nagykörű cseresznye - Nagykörű](#)
35. [Bozskál Kálmán öröksége - Kunszentmárton](#)
36. [Jászkürt - Lehel kúrtje - Jászberény - Jászapáti](#)
37. [Jászsági szőlőművelés továbbélése - Jászberény - Jászapáti](#)
38. [Az új jászületett jász viselet - Jászberény - Jászapáti](#)
39. [Jászapáti Könyvtár épülete - Jászapáti](#)
40. [Jászapáti Kisboldogasszony Plébániatemplom - Jászapáti](#)
41. [Vágó Pál életműve - Jászapáti](#)
42. [Rácz Aladár életműve - Jászapáti](#)
43. [Jászapáti gyógyvíz forrás - Jászapáti](#)
44. [Jászsági kosárfonó hagyomány - Jászvároszallás](#)
45. [Csángó Fesztivál - Jászberény](#)
46. [Tiszai halászat - Szajol](#)
47. [Kis Pál Múzeum - Tiszafüred](#)
48. [Kupai Sándor fafaragó munkássága - Mezőtúr](#)
49. [Szolnok Belsővárosi Szentháromság-Nagytemplom - Szolnok](#)
50. [Szabó Gyula színművész életműve - Kunszentmárton](#)
51. [Tiszavirág és a "Tiszavirágzás" - Szolnok](#)

Partnerek megtekintése

Regisztrálok a cégem!

Hírlevél

A hírlevél feliratkozáshoz kérjük adj meg az email-címét:

E-mail cím

Rögzítés Lemondás

Eseménynaptár

Mo	Tu	We	Th	Fr	Sa	Su
			1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30		
2016. Szeptember						

Közzétérkereső

A közzétérkereső használatával bárki hozzáférhet a közzétérre kötelezett szervek közzétett adataihoz.

keresendő közzétér

Közösség

Jász-Nag...
Tetszik az oldal

Partnereink

TÁMOP-7.2.1-11/K-2015-0007

- 52. [Tiszai Halászlé - Tiszafüred](#)
- 53. [A szalmafonás népi hagyománya - Jászszentandrás](#)
- 54. [Jászszentandrás Római Katolikus Templom freskói és szekói - Jászszentandrás](#)
- 55. [Mezőtúri Képzőművészeti Alkotótelep - Mezőtúr](#)
- 56. [Tiszafüredi fazekasság - Tiszafüred](#)
- 57. [Tiszafüredi nyereg - Tiszafüred](#)

 GRAFINET
arcam ON
[Köszöntő](#) | [Megye](#) | [Közigyelés](#) | [Hivatal](#) | [Közérdekű](#) |
[Aktuális](#) | [HONLAPTÉRKEP](#)

Jász-Nagykun-Szolnok Megye Önkormányzati Hivatal
5000, Szolnok Kossuth L. u 2. 56/505-200* info@jnszm.hu

Szakmai támogatói nyilatkozatok

TÁMOGATÓ NYILATKOZAT
A
MEZŐTÚRI FAZEKASSÁG
HUNGARIKUMOK LISTÁJÁRA VALÓ FELVÉTELÉHEZ

Alulírott aláírással igazolva nyilatkozom, hogy a mezőtúri fazekasság Hungarikumok listájára való felvételét támogatom.

Indoklás:

A mezőtúri fazekasközpont Hódmezővásárhely mellett az Alföld legjelentősebb fazekasközpontja. Azon kevés magyar fazekasközpontok egyike, amelynek fazekassága a középkor óta ismeretes. A fazekasság 18-19. századi újjászervezését követően Mezőtúr a számtalan válságot átvészelve napjainkig megőrizte korábban kivívott jelentőségét. A mezőtúri fazekasság folyamatos meglétének, életben maradásának fontos tényezője, hogy mindig tudott alkalmazkodni a felvevőpiac igényeihez. A fennmaradt tárgyi anyag is bizonyítja a folytonos változás, változtatás igényét.

A több korszakra osztható túri kerámia klasszikus írókás szakasza a 19-20. század fordulójára esett. Az ebben az időszakban készült edények jellemző virágmotívumai a korábbi motívumokkal ellentétben kiteljesedettebbek, sokszínűek lettek. A túri fazekasok ebben az időszakban országos hírnévre tettek szert, amelyben jelentős szerepet játszott id. Badár Balázs színre lépése. Munkássága során a túri hagyományokból kiindulva jutott el a polgárosultabb ízlésvilág igényeinek kielégítéséig. Tevékenysége nemcsak a Kárpát-medencében vált közismertté, hanem a világ számos pontján.

A két világháború közötti időszak és a II. világháború utáni korszak bizonyos szempontból a hanyatlás jeleit tükrözi, ám a túri fazekasságot ez sem rendítette meg annyira, hogy a központ megszűnjön létezni. Ez köszönhető egyrészt a Badár-hagyományok folytatásának, illetve annak, hogy a helyi fazekasok továbbra sem adták föl a korábbi hármas alapelveket. A II. világháború utáni kezdeti útkeresés után visszatértek az ősi gyökerekhez, amelyekből kiindulva alakították saját stílusvilágukat.

A mai mezőtúri fazekasok a modern magyar fazekasság jeles képviselői, akiknek köszönhetően a mai lakáskultúrába is jól beilleszthetők a régi hagyományokból táplálkozva készített népi kerámia darabjai. Munkásságuknak is eredménye, hogy a mezőtúri fazekasság nemcsak nagyszerű múlttal, hanem jövővel is rendelkezik.

Mindezek alapján támogatom, hogy a mezőtúri fazekassága a Hungarikumok listájára felkerüljön.

Szolnok, 2016. év május hó 11. nap.

Név (nyomtatott betűkkel): Nagy Molnár Miklós

Titulus: PhD

Lakhely: 5300 Karcag, Kórház u. 25.

Aláírás:.....

TÁMOGATÓ NYILATKOZAT
A
MEZŐTÚRI FAZEKASSÁG
HUNGARIKUMOK LISTÁJÁRA VALÓ FELVÉTELÉHEZ

Alulírott aláírással igazolva nyilatkozom, hogy a mezőtúri fazekasság Hungarikumok listájára való felvételét t á m o g a t o m.

Indoklás:

A mezőtúri fazekasság az a mesterség és egyben művészeti ág, amely az Alföld közepét népművészeti nagyhatalommá teszi. Kész termékei mellett védelemre érdemes az a gyakorlat is, amelynek révén az egykori mesterek tudása ma is él. Ugyancsak szerencsés a mesterség és a tudományos kutatás szoros kapcsolata, ugyanis Mezőtúr az egyik legkorábban, legintenzívebben kutatott fazekasközpont. Mindamellet Mezőtúr más központok számára is követendő példaként szolgálhat a Túri Fazekas Múzeum létrehozása és mai szerepe miatt, amely a mezőtúri fazekasság tárgyi anyagának, a mesterség szakmai ismeretanyagának, a mesterek adatbázisának tára, ugyanakkor a jövő alkotók ispirációja.

Szolnok, 2016.május 10.

Név (nyomtatott betűkkel): GECSE ANNABELLA
Titulus. PhD

Lakhely: 5000 Szolnok, Kolozsvári utca 42.

Aláírás:..........

Fazekasok és keramikusok támogató nyilatkozatai

TÁMOGATÓ NYILATKOZAT

Alulírott mezőtúri fazekas/keramikus, támogatom a *Mezőtúri fazekasság* Hungarikumok közé való jelölését.

Mezőtúr, 2015. november 10.

Aláírás:..........

Név nyomtatott betűkkel:.....GONDA ISTVÁN.....

TÁMOGATÓ NYILATKOZAT

Alulírott mezőtúri fazekas/keramikus, támogatom a *Mezőtúri fazekasság* Hungarikumok közé való jelölését.

Mezőtúr, 2015. november 10.

Aláírás:..........

Név nyomtatott betűvel:.....DERECSKEI MAGDOLNA.....

TÁMOGATÓ NYILATKOZAT

Alulírott mezőtúri fazekas/keramikus, támogatom a *Mezőtúri fazekasság* Hungarikumok közé való jelölését.

Mezőtúr, 2015. november 10.

Aláírás:.....*Fekete Júlia*.....

Név nyomtatott betűkkel:.....*FEKETE JÚLIA*.....

TÁMOGATÓ NYILATKOZAT

Alulírott mezőtúri fazekas/keramikus, támogatom a *Mezőtúri fazekasság* Hungarikumok közé való jelölését.

Mezőtúr, 2015. november 10.

Aláírás:.....*Nagy Ferenc*.....

Név nyomtatott betűkkel:.....*Nagy Ferenc*.....

TÁMOGATÓ NYILATKOZAT

Alulírott mezőtúri fazekas/keramikus, támogatom a *Mezőtúri fazekasság* Hungarikumok közé való jelölését.

Mezőtúr, 2015. november 10.

Aláírás: .....

Név nyomtatott betűkkel: *CSEH MAGI*.....

TÁMOGATÓ NYILATKOZAT

Alulírott mezőtúri fazekas/keramikus, támogatom a *Mezőtúri fazekasság* Hungarikumok közé való jelölését.

Mezőtúr, 2015. november 10.

Aláírás: *Bihari Zoltán Emese*

Név nyomtatott betűkkel: BIHARYNÉ ZOLTÁN EMESÉ

TÁMOGATÓ NYILATKOZAT

Alulírott mezőtúri fazekas/keramikus, támogatom a *Mezőtúri fazekasság* Hungarikumok közé való jelölését.

Mezőtúr, 2015. november 10.

Aláírás:

Név nyomtatott betűkkel: TRENCSENYI TIBOR

TÁMOGATÓ NYILATKOZAT

Alulírott mezőtúri fazekas/keramikus, támogatom a *Mezőtúri fazekasság* Hungarikumok közé való jelölését.

Mezőtúr, 2015. november 10.

Aláírás: *Takács Eszter*.....

Név nyomtatott betűkkel: *TAKÁCS ESZTER*.....

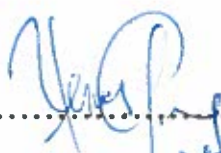
TÁMOGATÓ NYILATKOZAT

Alulírott mezőtúri fazekas/keramikus, támogatom a *Mezőtúri fazekasság* Hungarikumok közé való jelölését.

Mezőtúr, 2015. november 10.

Aláírás:.....

Név nyomtatott betűkkel:.....

VERES GYULA

TÁMOGATÓ NYILATKOZAT

Alulírott mezőtúri fazekas/keramikus, támogatom a *Mezőtúri fazekasság* Hungarikumok közé való jelölését.

Mezőtúr, 2015. november 10.

Aláírás:

Név nyomtatott betűkkel: 312015 BUSI AGNES

TÁMOGATÓ NYILATKOZAT

Alulírott mezőtúri fazekas/keramikus, támogatom a *Mezőtúri fazekasság* Hungarikumok közé való jelölését.

Mezőtúr, 2015. november 10.

Aláírás:..........

Név nyomtatott betűkkel: BUSZI LAJOS.....

TÁMOGATÓ NYILATKOZAT

Alulírott mezőtúri fazekas/keramikus, támogatom a *Mezőtúri fazekasság* Hungarikumok közé való jelölését.

Mezőtúr, 2015. november 10.

Aláírás:.....*Takács György*.....

Név nyomtatott betűkkel:.....*TAKÁCS GYÖRGY*.....

TÁMOGATÓ NYILATKOZAT

Alulírott mezőtúri fazekas/keramikus, támogatom a *Mezőtúri fazekasság* Hungarikumok közé való jelölését.

Mezőtúr, 2015. november 10.

Aláírás:.....*Sándor Gabriella*.....

Név nyomtatott betűkkel:.....SÁNDOR GABRIELLA.....

TÁMOGATÓ NYILATKOZAT

Alulírott mezőtúri fazekas/keramikus, támogatom a *Mezőtúri fazekasság* Hungarikumok közé való jelölését.

Mezőtúr, 2015. november 10.

Aláírás: *Kovács Karolina*

Név nyomtatott betűkkel: *KOVÁCS KAROLINA*

Hozzájárulás

Alulírott, a Túri Fazekas Múzeum igazgatójaként hozzájárulok, hogy a *Mezőtúri fazekasság* Hungarikumok Gyűjteményébe való jelöléséhez csatolt minden fotót, melyek a Túri Fazekas Múzeum Adattárából valók, a Hungarikum Bizottság tetszés szerint használjon fel.

Mezőtúr, 2016. szeptember 06.

MEZŐTÚRI KOZMŰVELŐDESÉI ÉS SPORT
KOZHASZNÚ NONPROFIT KFT.
5400 Mezőtúr Szabadság tér 17.
Adószám 146-17284-2-16
Cégjegyzékszám 16-09-011268
-5-

Puztai Zsolt
igazgató

Túri Fazekas Múzeum, Mezőtúr